

Folkeuniversitetet

KOLDING 2025-26

Litteraturen er ikke bare pæne bøger

ANNE-MARIE MAI

Professor i litteratur, Syddansk Universitet

Forelæser på En rundtur i dansk litteratur

og Hvordan får vi mere ud af litteratur?

Se s. 15

2522-136

Åbningsforelæsning: Grønlandskortet i stormagternes pokerspil om Arktis

TID: 25/8, 1 mandag, kl. 17.00-18.30

PRIS: 200 kr. inkl. vin, øl, vand og snacks

STED: Auditorium, Syddansk Universitet, Kolding, Universitetsparken 1

UNDERVISER: Rasmus Dahlberg, forsker og underviser, Forsvarsakademiet

Hvorfor havner en ø, der hovedsagelig er dækket af is, og som har et indbyggertal kun lidt højere end Hernings, igen og igen i centrum for den globale samtale? Historiker og lektor ved Forsvarsakademiet Rasmus Dahlberg giver en række bud til denne åbningsforelæsning. Rigsfællesskabet er en gammel konstruktion med tråde tilbage til 1380'erne, og det har undervejs overlevet både opsplitning, selvstændighed og hjemmestyrer. Grønland har siden 2. Verdenskrig indtaget en vigtig position på det sikkerhedspolitiske verdenskort pga. sin beliggenhed midt mellem USA og Rusland, og i dag spiller også nye sejl- og flyruter ind. Endelig er der spørgsmålet om adgang til sjældne jordarter, som i en tid med fokus på forsyningskæder og international konkurrence er strøget til tops på dagsordenen. Til denne åbningsforelæsning sætter vi os til bords med stormagterne og giver kort til en omgang poker, hvor vi vil forsøge at spille Grønlandskortet efter bedste evne. Hvem vinder, og hvem har tabt, når aftenen er omme? Efter forelæsningen byder vi på vin, øl, vand og snacks. Rasmus Dahlberg er tilknyttet Center for Arktiske Sikkerhedsstudier fra 2021 til 2025 og har skrevet bøger om blandt andre forsvarschef Hans Jørgen Garde med tråde til Arktis, artiklen 'Creating the Joint Arctic Command' sammen med lektor Jeppe Strandsbjerg (2024) og rapporten 'Robusthed i rigsfællesskabet' (2022).

VIDEN FOR ALLE

Velkommen til på Folkeuniversitetet! I sensommeren og efteråret kan du gå til forelæsninger på Kolding Bibliotek, Trapholt, Koldinghus og selvfølgelig på Syddansk Universitet. Du kan blive klogere på viden om verden omkring dig, leveret af forskerne selv. En af vores mest populære samfundsrækker 'Demokratiets krise og den nye konservatisme' er tilbage. Måske er den mere relevant end nogensinde før? Du kan også blive klogere på brugen af kunstig intelligens, ulvens rolle i den danske natur og på, hvordan du ifølge forskningen bedst motiverer dig selv til at træne. Forskeren på forsiden af efterårets program er Anne-Marie Mai, professor i litteratur ved Syddansk Universitet. Hende kan du blandet andet møde til forelæsningen 'En rundtur i dansk litteratur', som er baseret på hendes forskning i at afdække tendenser i samtidslitteraturen.

Indhold

- SIDE 4 Samfund & verden
- SIDE 6 Psykologi, sundhed & arbejdsliv
- SIDE 8 Natur, religion & filosofi
- SIDE 10 Arkæologi & historie
- SIDE 12 Kunst, arkitektur & design
- SIDE 14 Litteratur, film & musik

Undervisningssteder

Alle hold foregår på Syddansk Universitet i Kolding – medmindre andet er angivet. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fuodense.dk/kolding.

SYDDANSK UNIVERSITET

Universitetsparken 1
6000 Kolding

Har du spørgsmål

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
73 70 62 66
(Se åbningstider på fuodense.dk/kontakt)
fu@fuo.sdu.dk
Albani Torv 6, 1. sal
5000 Odense C

Danmarks Frie Forskningsfond

Originale forskningsidéer er med til at skabe ny viden og er fundamentet for fremtidens samfund. Hvert år udvælger og støtter Danmarks Frie Forskningsfond nogle af de mest originale forskningsidéer. Konkurrencen om midlerne er hård, og Sapere Aude-forskningsledere er blandt de bedste, som får bevilling til deres projekter til gavn for samfundet som helhed. Denne aften har du mulighed for at høre om tre af disse banebrydende forskningsprojekter.

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

— **TID:** 5/11, onsdag, kl. 18.30-20.20
PRIS: 50 kr. inkl. et glas vin i pausen
STED: Koldinghus, Kirkesalen, Markdanersgade 11

Sapere Aude! "Hav mod til at bruge din egen forstand!" Sådan lyder en af oplysningstidens mest kendte sætninger formuleret af Immanuel Kant i 1783. Denne aften kigger vi dog ud i fremtiden, når nogle af Danmarks bedste forskere præsenterer den nyeste forskning. Hvert år støtter Danmarks Frie Forskningsfond forskere, der står bag de mest originale og banebrydende idéer, og vi har samlet et hold af disse forskere denne aften. Vi får et unikt indblik i menneskene bag tankerne og laver nedslag i en række vigtige spørgsmål inden for forskningens forunderlige verden.

PROGRAM FOR AFTENEN:

- 18.30:** **Velkomst** ved Danmarks Frie Forskningsfond og vært Line Friis Frederiksen, biolog og videnskabsjournalist
- 18.35:** **Hvordan påvirker epilepsi og feberkrampe hjernens udvikling?** Julie Werenberg Dreier, professor i psykiatrisk og neurologisk epidemiologi, Aarhus Universitet
- 18.55:** **Vedvarende energilagring i magnetiske hvirvler.** Felix Trier, seniorforsker i faststoffysik og materialevidenskab, Danmarks Tekniske Universitet
- 19.15:** **Pause med vin**
- 19.35:** **Forventninger til havvandsstigninger hos beboere langs Nordsøens kyster.** Kristoffer Langkjær Albris, lektor i antropologi og social datavidenskab, Københavns Universitet
- 19.55:** **Forskersamtale og spørgsmål fra salen.** Line Friis Frederiksen i samtale med Julie Werenberg Dreier, Felix Trier og Kristoffer Langkjær Albris
- 20.20:** **Tak for i aften**

Danmarks Frie Forskningsfond

- Støtter forskning inden for alle videnskabelige hovedområder
- Består af 75 rådsmedlemmer og 9 bestyrelsesmedlemmer, som alle er udpeget på baggrund af deres høje faglige viden og kompetence
- Uddelte i 2024 1,9 mia. kr. til forskning
- Har hjemmesiden: dff.dk
- Er aktiv på: [LinkedIn](#)

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**

Samfund & verden

2522-108

Dronernes tid: Fjernstyrede og autonome våben på fremtidens kampplads

— **TID:** 1/9, 1 mandag, kl. 17.00-21.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Andreas Immanuel Graae, ph.d. i kulturvidenskab og adjunkt, Forsvarsakademiet

Dronerne har på godt og ondt revolutioneret moderne krigsførelse. Med løfter om risikofrihed, overblik og præcision har droner ændret måden, vi tænker krig og overvågning på. Men bag teknologien lurer nye udfordringer: civile tab, traumatiserede dronepiloter og spørgsmålet om, hvordan fremtidens konflikter vil se ud i en verden med stadig mere avanceret kunstig intelligens. Kom og få indblik i dronernes afgørende rolle i nutidens og fremtidens krige. Hør om, hvordan droner og autonome systemer udfordrer vores sikkerhed og ændrer magtbalancen globalt.

2522-121

Konspirationsteorier – fra Julius Cæsar til Trump og Putin

— **TID:** 10/9, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Morten Hammeken, historiker, cand.mag.

Konspirationsteorier er blevet et fænomen, der fylder meget i vores hverdag. Forestillinger om 'Den Dybe Stat' og hemmelige planer om kontrol gennem vacciner viser, hvordan konspirationsteorier er blevet en fast del af vores hverdag. Samtidig bliver konspirationsteorier brugt som et politisk redskab af nogle af verdens mest magtfulde mænd, der gennem aktiv misinformation planter falske historier, som led i deres greb om magten. Idéhistoriker Morten Hammeken fortæller om konspirationsteorier gennem historien, og trækker fænomenet ind i en samtidig politisk kontekst med eksempler på, hvordan de anvendes som postfaktuelt magtredskab.

2522-021

Kreml i krig og konflikt – aktuelle vinkler på Putins Rusland

— **TID:** 16/9, 7 tirsdage, kl. 18.30-20.15
PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.

"Der er et før og efter 24. februar 2022!" Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine, Rusland selv og resten af verden, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvordan kan Ruslands krige forklare landets historiske udvikling? Hvordan fastholder Putin magten? Hvilken rolle spiller propaganda og private militære virksomheder? Og hvad er konsekvenserne for Rusland og international politik?

- 16/09: Rusland – formet af krig.**
Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, Forsvarsakademiet
- 23/09: I skyggen af Rusland.**
Vibe Termansen, historiker og specialist i Polen og Ungarn
- 30/09: Desinformation og propaganda i Rusland.**
Morten Hammeken, historiker, cand.mag.
- 07/10: Putins vej til magten, og hvordan han fastholder den.**
Erik Kulavig, lektor emeritus i russisk historie, Syddansk Universitet
- 21/10: Kina, Rusland og verdensordenen.**
Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor ved Forsvarsakademiet
- 28/10: Ruslands brug af private militære virksomheder.**
Niklas Rendboe, projektforsker, Forsvarsakademiet
- 04/11: Status for Ukrainekrigen.**
Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

2522-026

Fra Jugoslavien til Vestbalkan

— **TID:** 22/10, 3 onsdage, kl. 18.45-20.30
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

Få historien om Jugoslavien fra 1980'erne og frem til i dag. Vi ser på landets sammenbrud og på de aktuelle udfordringer i de nye stater. Vi starter i 1980'erne, hvor det multietniske Jugoslavien gik igennem en økonomisk, social og politisk krise. Dernæst gennemgår vi krigen i 1990'erne og starten af 2000'erne og ser på deres økonomiske, sociale og politiske konsekvenser. Vi retter blikket mod opbygningen af nye nationalstater, og til sidst dykker vi ned i de aktuelle udfordringer i landene.

- 22/10: Sammenbruddet og årsagerne dertil.**
- 29/10: Nationsbygningen i de nye lande (herunder 1990-krigene).**
- 05/11: Landenes aktuelle forhold til EU og til hinanden.**

2522-058

Demokratiets krise og den nye konservatisme

TID: 29/10, 8 onsdage, kl. 19.00-20.45
PRIS: 1050 kr., studerende 0 kr.

Vores demokratier gennemlever en midtlivskrise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser en fortsat politisk krise i Storbritannien, der går tilbage til Brexit-afstemningen, vedvarende højrenationale tendenser i Tyskland og stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos Putin i Rusland og i den republikanske bevægelse i USA, mens der i bl.a. Tyrkiet og Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser. I forelæsningsrækkens otte forelæsninger vil vi diskutere forskellige udtryk for demokratiets aktuelle krise. Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i bogen 'Demokratiets krise og de nye autokratier' (Aarhus Universitetsforlag, 2020).

29/10: Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland.

Erik Kulavig, lektor emeritus i russisk historie, Syddansk Universitet

05/11: Demokratiets aktuelle kriser. Et overblik.

Peter Seeberg, lektor emeritus i Mellemøststudier, Syddansk Universitet

12/11: Det splittede Storbritannien: Demokratiske krisetegn efter Brexit. Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School

19/11: Antidemokratiske tendenser i Visegrád-landene. Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

26/11: Tyskland: Stabilitetens hjemland under pres fra højre? Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet

03/12: Det splittede USA. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

10/12: Autokratiske tendenser på Balkan. Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

17/12: Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor emeritus i Mellemøststudier, Syddansk Universitet

2522-059

NATO i dag og i morgen

TID: 12/11, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Sten Rynning, direktør for Danish Institute for Advanced Study, Syddansk Universitet.

NATO har i over 75 år været garant for europæisk sikkerhed og stabilitet, men kan NATO i dag holde til et skifte fra amerikansk lederskab til større europæisk ansvar? I denne forelæsning kigger Sten Rynning på Europas rolle i NATO og skitserer, hvordan de europæiske lande historisk har understøttet amerikansk lederskab. Men hvis lederskabet svinde, må europæerne skifte fra at understøtte lederskab til at tage det. Hermed skabes friktion og spændinger i det europæiske samarbejde. I forelæsningen vil vi fokusere på, hvad de største risici er for forsvarssamarbejdet, og hvordan NATO's fremtid kan se ud.

2522-112

Frygtens Karrusel – om hvordan og hvorfor medierne dagligt fodrer din frygt

TID: 26/11, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Hans Jørgen Nielsen, cand.scient.pol., direktør og stifter af Slotsholm ApS

Hvilken farlig bekymring har du senest talt med familie og venner om over et glas rødvin? Klimaet, krigen, epidemien, pesticidrester i drikkevandet, skadelig kemi i tøjet, overstressede familier, lurende terrorister, kriminalitet, radioaktivt radon i boligen, eller måske endda menneskehedens eller hele klodens undergang? Meget af al den farlighed, du dagligt bliver informeret om fra medierne, er det rene gas. Det er i hvert fald budskabet i bogen 'Frygtens Karrusel – hvordan vi er kommet til frygt, og hvor nemt det er at udnytte'. Det handler om, hvordan og hvorfor medier og interesseorganisationer bidrager til, at vi dagligt overvældes af rå mængder af farlighed. Mød til denne forelæsning den ene af forfatterne, og tag med ham på denne humoristiske, dragende og vidensbaserede rejse i den farlige verden.

2522-196

Bæredygtig gastronomi: Smag på fremtiden

TID: 5/11, 1 onsdag, kl. 18.00-21.00

PRIS: 775 kr. inkl. vin og fem små retter. Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.

UNDERVISER: Jonatan Leer, professor i madkultur, Örebro Universitet, Klavs Styrbæk, kok

TILMELDINGSFRIST: 22/10

Den grønne omstilling kræver en radikal omvæltning af vores madkultur. Vi må udvikle en ny og anderledes bæredygtig gastronomi, som både er velsmagende, god for planeten og for store og små fællesskaber. Det vil kræve store forandringer af alle dele af madverdenen, lige fra vores produktions- og forbrugskæder til de måder, vi designer måltider på. Jonatan Leer giver et unik indblik i, hvordan en bæredygtig gastronomi kan se ud i forhold til klima, økonomi og social bæredygtighed, mens kokken Klavs Styrbæk serverer spiselige pointer undervejs og runder aftenen af med en både smuk servering, der kunne sætte retningen for fremtidens måltider. Der bliver tid til spørgsmål undervejs og til at diskutere med sidemanden. Vi runder aftenen af med et glas vin eller to til at ledsage aftenens gastronomiske højdepunkt: fem specielt designede små retter, der kan give inspiration til at gentænke de hurtige madløsninger, vi ofte griber til, når vi er på farten.

med
spisning

Psykologi, sundhed & arbejdsliv

2522-086

Vores forunderlige hjerne

TID: 27/8, 7 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.

Hjernen udgør 2 % af kroppens vægt, men bruger 20 % af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et komplekst netværk. Hjernen har muliggjort, at mennesket har gået på Månen, skabt mesterværker inden for filosofi, kunst, litteratur og musik og frembragt avancerede teknologier. Hjernens mysterier har optaget mennesker i århundreder, men hvad ved vi egentlig om denne fabelagtige konstruktion i dag?

27/08: Kunst, kreativitet og hjernen. Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

03/09: Den gode søvn. Poul Jørgen Jennum, overlæge og professor i neurofysiologi, Københavns Universitet

10/09: Dyrk motion, og hold hjernen i gang. Jessica Pingel, lektor i anatomi, Syddansk Universitet

17/09: Hjernen og stamceller. Morten Meyer, professor i neurobiologi, Syddansk Universitet

24/09: Aldring – hold hjernen skarp. Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet

01/10: Hjernen, skanningsteknologier og kunstig intelligens. Saga Steinmann Madsen, ph.d. i neurobiologi og Medical Imaging

08/10: Hjerne kemi og belønningssystemer. Jakob Linnet, leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

2522-106

Tung styrketræning – vejen til en sund krop hele livet

TID: 2/9, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERS: Paolo Caserotti, professor i idræt og biomekanik, Syddansk Universitet

Selv med sund kost og motion reduceres muskelstyrken gradvist over årene, hvilket kan lede til aldersrelateret svækkelse. Men der findes et effektivt værktøj – tung styrketræning. Formålet her er, at informere om tung styrketræning, de gavnlige effekter, og hvordan den bedst udføres, hvilket forhåbentlig leder til, at flere har lyst til at udøve tung styrketræning.

2522-132

Det personlige lederskab

TID: 2/9, 1 tirsdag, kl. 17.00-21.00

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERS: Camille Leicht, erhvervspsykolog

Ledelse er en disciplin under konstant forandring, fordi lederidealet påvirkes af samfundsstrømninger og tidens ånd. Samtidig ved vi, at kompetencer som meningsskabelse, samarbejdsevne, konflikthåndtering, teamledelse og empati står helt centralt, når det handler om at engagere medarbejdere og udvikle følgeskab. På denne temaaften dykker vi ned i udvalgte temaer, som er vigtige at have fokus på som leder anno 2025.

2522-140

Broderi på recept

TID: 8/9, 1 mandag, kl. 17.00-20.00

PRIS: 350 kr., studerende 50 kr. inkl. broderikit

UNDERVERS: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner. Trine Runge Jessen, tekstildesigner og broderist

Forskning viser, at kreative processer kan styrke vores mentale sundhed og dæmpe symptomer på stress, angst, depression og uro – man bliver bedre til at koncentrere sig, hvis man arbejder med sine hænder, mens man lytter til en forelæsning. Vær med når broderisten Trine Runge Jessen sætter ild i nålene og deler ud af de bedste cowboytricks indenfor kunsten at brodere korssting. Det gør hun i selskab med læge Lærke Egefjord, som gør dig klogere på, hvorfor arbejde med hænderne på ingen måde er spild af tid, men ligefrem vigtigt for at øge vores livsglæde og forebygge stress.

2522-200

Drab i Danmark

TID: 17/9, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERS: Asser Hedegård Thomsen, speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet

Retsmedicinske problemstillinger bliver jævnligt omtalt i forbindelse med kriminalsager og indgår ofte i bøger, film og tv-serier. I forelæsningsen fortæller Asser Hedegård Thomsen om sin dagligdag som retsmediciner og åbenbarer nogle af fundene i et større forskningsprojekt om drab i Danmark. Det bliver spændende, uhyggeligt og forbudt for børn.

2522-125

Bliv klog på høj begavelse

- **TID:** 24/9, 1 onsdag, kl. 17.00-21.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Dea Franck, autoriseret psykolog med ekspertise i høj begavelse

Du får indsigt i, hvad høj begavelse er, hvad det indebærer at være højtbegavet, hvordan man kan forstå og misforstå den høje begavelse, og hvordan den kan testes. Du vil få indblik i de særlige udfordringer og potentialer, som højtbegavede børn, unge og voksne står over for. Forelæsningsen omfatter alle aldre, og derfor er der også fokus på høj begavelse hos voksne og førskolebørnene.

2522-139

Forstå dit barns adfærd bedre og få en hverdag med færre konflikter

- **TID:** 1/10, 1 onsdag, kl. 19.00-21.00
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Tina Brandt, familierådgiver, forfatter og pædagogisk konsulent

Vores hverdag ligner ikke den, de andre har på Instagram. Vi føler os utilstrækkelige og forkerte. Vi læser så meget om, at vi skal sætte grænser. Vi kommer til at sige ja – hvor vi egentlig mest har lyst til at sige nej. Vi har læst, at børn ikke har godt af skældud, men hvad skal vi så gøre, når de ikke hører efter? Hør, hvordan du både kan passe på dig selv, dit barn og måske endda dit parforhold. Få tips og tricks til bedre at forstå, hvordan (små) mennesker fungerer, og til at sætte dine grænser, så ingen lider overlast.

2522-179

Har vi en sjæl? Hvad er bevidsthed? Videnskabens hårde problem

- **TID:** Lørdag 4/10 og søndag 5/10, kl. 10.00-14.00
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Niels Svendsen, mag.art.psych.

De fleste kender dilemmaet mellem, hvad der er fysisk, og hvad der er psykisk, når det kommer til vores sundhed. Skal jeg gå til psykolog, eller skal jeg have nogle piller? Bevidsthed er en faktor, man ikke kan komme udenom, og spørgsmålet om, hvad bevidsthed er for en størrelse kaldes 'the hard problem'. Dette problem kan beskrives med følgende spørgsmål: Hvordan er bevidsthed opstået? Kan bevidsthed opstå af noget ikke-bevidst? Er der f.eks. bevidsthed i naturen?

2522-083

Få succes med din træning

- **TID:** 8/10, 1 onsdag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Thomas V.G. Bredahl, lektor, Forskningsenheden Active Living, Syddansk Universitet

Motivation er en afgørende faktor for at opnå succes inden for fysisk aktivitet, træning og bevægelse, uanset om målet er sundhed eller præstation. Men hvad driver dig til at tage det første skridt, og hvad holder dig i gang, når udfordringerne bliver hårde? I denne forelæsnings hører du om motivations- og adfærdsteorier, der kan hjælpe til at forstå, hvordan du fremmer og fastholder din fysisk aktive livsstil. Vær med til et inspirerende og lærerigt oplæg, hvor målet er at styrke din motivation til at bevæge dig. Uanset om du er nybegynder eller erfaren, vil dette oplæg give dig værdifuld indsigt og konkrete værktøjer til at forbedre din fysiske aktivitet og bevægelse.

2522-115

Kunstig intelligens og sundhed

- **TID:** 22/10, 1 onsdag, kl. 17.00-21.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet, Janus Laust Thomsen, klinisk professor i almen medicin, Aalborg Universitet

Kunstig intelligens har potentiale til at revolutionere vores sundhedsvæsen, men teknologien åbner også op for en ny virkelighed, som stadig er ukendt land. På sundhedsområdet står vi i dag over for en lang række udfordringer. Vi bliver ældre, flere får kroniske sygdomme, og der mangler ofte både sundhedsprofessionelle og specialister. Hvordan kan kunstig intelligens være med til at imødekomme disse udfordringer? Og hvilken betydning har det for patienterne og for vores sundhed?

2522-035

Naturlig sundhed – om naturens helbredende kræfter i og omkring os

- **TID:** 29/10, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Peter Thybo, forfatter, master i læreprocesser, P.D. i alm.pæd., fysioterapeut og certificeret specialist i arbejdsliv

Forelæsningsen bygger bl.a. på et af de nyeste danske forskningsprojekter om naturterapi. Du får også værktøjer til at opnå mere indre ro, balance og overskud i hverdagen gennem naturen. Peter Thybo har arbejdet med natur og sundhed i mange år, og er en af landets førende eksperter inden for stress og mental sundhed. Peter har udviklet sundheds- og trivselsmodeller, som i dag anvendes i flere lande.

2522-061

Tarmen – fra ende til anden

- **TID:** 20/11, 1 torsdag, kl. 17.30-20.15
PRIS: 275 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

Bliv klogere på tarmsystemet, når Mette Borre gennemgår tarmens funktion, de mest almindelige forstyrrelser af tarm (forstoppelse og irriteret tyktarm) og afføring og ernæringens betydning for tarmen. Du får viden om, hvad du selv kan gøre for at få en sund tarm, og hvornår du skal søge professionel hjælp.

Natur, religion & filosofi

2522-003

Livsglædens filosofi. På sporet af den tabte smag for livet

— **TID:** 20/10, 6 mandage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.
STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Tidsånden har sine udsving. Derfor er det undertiden jubelidioterne og til andre tider jammeratleterne, der har vind i sejlene. Men måske er modsætningen mellem optimisme og pessimisme for grovkornet til at udtrykke den erfaring, mennesker gør med at være i live og med at skulle føre deres liv? I hvert fald findes der en understrøm i filosofien, der forsøger at adressere en glæde ved livet, som går tværs igennem livets mere påfaldende pendulering mellem lykke og ulykke.

- 20/10: Nietzsche og afsmagen for livet.
- 27/10: Platon og lysten til livet.
- 03/11: Spinoza og bekræftelsen af livet.
- 10/11: Kant og smagen for livet.
- 17/11: Kierkegaard og glæden ved livet.
- 24/11: Nietzsche og livets latter.

2522-078

Hvad enhver bør vide om universet

— **TID:** 21/10, 7 tirsdage, kl. 18.45-20.30
PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.

Vidste du, at universet rummer mere end 100 milliarder galakser som Mælkevejen? At ca. 5000 stjerner er synlige med det blotte øje? Eller at sorte huller allerede blev opdaget med Einsteins relativitetsteori fra 1915, men at Einstein ikke selv troede på eksistensen af dem? Få genopfrisket din viden om universet, eller start her. Seks eksperter guider dig gennem det, der er helt centralt at vide om universet.

- 21/10: **På opdagelse i rummet over os – fra fortidens stjernekeggere til fremtidens rumfart.** Ole Eggers Bjælde, museumsinspektør og astrofysiker ved Science Museerne, Aarhus Universitet
- 28/10: **Kosmologi og verdensbilleder historisk set.** Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Københavns Universitet
- 04/11: **Universet set fra Jorden.** Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 11/11: **Er der liv derude?** Morten Bo Madsen, lektor, Niels Bohr Institutet
- 18/11: **Hvor gamle er stjernerne, og hvordan ved vi det?** Karsten Frank Brogaard, lektor, Aarhus Universitet
- 25/11: **Går verden under?** Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 02/12: **Universets opbygning og udvikling.** Allan Hornstrup, seniorforsker i astrofysik, Danmarks Tekniske Universitet

2522-074

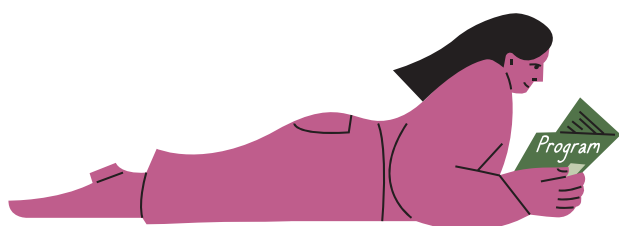
Kierkegaard og Løgstrup – Danmarks store eksistenstænkere

— **TID:** 28/10, 6 tirsdage, kl. 10.00-11.45
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.
STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4
UNDERVISER: Bjørn Rabjerg, adjunkt i religionsfilosofi, Aarhus Universitet

Søren Kierkegaard og K.E. Løgstrup er to af Danmarks største eksistenstænkere og kulturkritikere. Både Kierkegaard og Løgstrups tanker om kultur, kristendom og menneskeliv finder sted på et filosofisk og teologisk grundlag. Men der er også universelle overvejelser om selve det at være til, hvad enten man er det som filosof, teolog eller ganske almindeligt menneske. Trods det fælles udgangspunkt er deres tænkning vidt forskellig. Selvom Løgstrup i begyndelsen er stærkt påvirket af Kierkegaard, udvikler han sig efterhånden til en af Kierkegaards største kritikere. Kom uenigheden og de afgørende spørgsmål i livet nærmere i denne forelæsningsrække.

- 28/10: Kierkegaard om sandhed og virkelighed.
- 04/11: Kierkegaards kritik af spidsborgerligheden.
- 11/11: Kierkegaards stadielære.
- 18/11: Kierkegaardreceptionen og den tidlige Løgstrup.
- 25/11: Menneskets ondskab og livets godhed.
- 02/12: Løgstrups kritik af Kierkegaard.

i dagtimerne
 44(3)

Tilmeld dig holdene på
fuodense.dk/kolding.
 Betal med kort eller
 MobilePay

2522-163

Ulven i den danske natur

TID: 4/11, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Thomas Bjørneboe Berg, seniorforsker og samlingsansvarlig, Naturama

Efter små 200 års fravær vendte et af Europas toprovdyr tilbage til sine gamle jagtmarker i Danmark, hvorfra den var blevet udryddet. Ulvens tilbagevenden er en historie om vi menneskers adfærdssændringer og positive holdningsskifte til den natur, der er tilbage. Forskning har vist, at sammenhængskraften i naturen gennem et tæt netværk mellem arter er afgørende for en robust natur, hvis vi giver den plads. I foredraget vil naturforsker Thomas Berg fortælle om ulvens liv og dens nøgleposition i naturen omkring os. Den er kommet for at blive, og alle undersøgelser viser, at biologisk er der plads til den i Danmark.

2522-147

Tag børnene med på Folkeuniversitetet: Dinosaurerne

TID: 6/11, 1 torsdag, kl. 16.00-17.45

PRIS: 200 kr., studerende/børn 125 kr. (børnepris: inkl. pølsehorn og juice).

UNDERVISER: Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet

Historien om dinosaurerne, deres biologi og uddøen ved en gigantisk naturkatastrofe for 65 millioner år siden er en af de mest spændende historier fra naturvidenskaben. Vi ved en del om disse fantastiske dyr, men der er også meget, som vi må gætte os til i populære fremstillinger som filmen 'Jurassic Park'. I forelæsnningen fortæller lektor Jakob Christensen-Dalsgaard om dinosaurernes historie, så også børn i 6-10-årsalderen kan følge med. Tag dine børn eller børnebørn i hånden og bliv sammen klogere på denne spændende periode af jordens historie.

2522-171

Hvad er et menneske – synet på mennesket i tænkning, tro og forskning

TID: 19/11, 1 onsdag, kl. 18.15-21.00

PRIS: 275 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Christian Friis, cand.mag i idéhistorie, forfatter og rejseleder

Det klassiske menneskebillede blev dannet i antikken og videreført i senantikken og den middelalderlige teologi. Den nyere tids filosofi byder på nye vinkler, og endelig er det klassiske menneskesyn blevet stærkt udfordret af nybrud inden for moderne videnskabelige discipliner. Tag med på en tankevækkende rejse gennem tænkning, tro og forskning, gennem filosofiens idealer, teologiens dogmer, psykologiens teorier og videnskabens hypoteser for at undersøge, hvad mennesket gennem tiderne har tænkt om mennesket.

2522-101

Bakterier

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Kai Finster, professor i astrobiologi, Aarhus Universitet

Patienten var dødeligt syg med høj feber og blodforgiftning. Han havde en kunstig blodåre, som var blevet hjemsted for en voksende bakterie, og den var resistent overfor antibiotika. Hvad gør man så? En dag i 2023 blev patienten på Infektionsmedicinsk Afdeling på Sjællands Universitetshospital i Roskilde som den første herhjemme behandlet med en såkaldt bakteriofag – en virus, der angriber bakterier. For bakterier er nemlig levende væsner, der kan blive syge af virus ligesom os mennesker. Også selvom de kan leve så forskellige steder som i permafrostens dybfryser og i gløhede kildevæld. Måske er bakteriofager én af løsningerne på den truende krise med antibiotikaresistens, som professor i mikrobiologi, Kai Finster, vil fortælle om her. Forelæsnningen er baseret på tænkepausebogen 'Bakterier'.

2612-003

Hannah Arendts Menneskets vilkår

TID: 19/1, 5 mandage, kl. 16.00-17.45. Der er ingen forelæsnung 9/2

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

'Menneskets vilkår' af Hannah Arendt er et af de mest fascinerende bidrag til forståelsen af mennesket i det 20. århundredes tænkning. Mennesket beskrives her ud fra tre aktivitetsformer: arbejde, fremstilling og handling (*vita activa*). Arendt mente, at mennesket var ved at forvandle sig til 'det arbejdende dyr', og politik var ved at forvandle sig fra en samtale om det gode liv til en forvaltning af det blotte liv. Find mere information om de enkelte forelæsningsgange på holdet på hjemmesiden.

2612-005

Angst og dæmoni med Kierkegaard og Shakespeare

TID: 23/3, 1 mandag, kl. 12.00-15.45

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

I 'Begrebet Angest' fra 1844 udlægger Søren Kierkegaard angstens forskellige former. Efter at have beskrevet 'angsten for det onde' – som man jo godt kan forstå – slutter han af med en mere forbavsende form: 'angsten for det gode.' Men hvorfor (søren) skulle man være angst for det gode? Vær med, når vi på denne temadag fordyber os i Kierkegaards højst originale opdagelse af dette interessante psykologiske fænomen, som han i øvrigt mener, at alle mennesker har spor af. Bliv klogere på, hvorfor vi mennesker undertiden lukker os selv ude fra det gode og inde med vores egne nagende tanker og følelser.

Arkæologi & historie

2522-129

Slavenation Danmark

— **TID:** 17/9, 6 onsdage, kl. 18.30-20.15
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Allan S. Nielsen, historiker

I generationer var Danmark koloni- og slavemagt, og Danmark tjente store penge på kolonihandlen og på handel med mennesker fanget i Afrika. Hvorfor kom Danmark til Vestindien og Guldkysten? Hvordan kunne man leve med at være slavehandler og slaveejer og med tvang føre over 100.000 mennesker til en ny verdensdel, blot for at udnytte dem som arbejdskraft? Folkekirken støttede faktisk slavehandlen, og så foregik det endda også i Indien! På de Vestindiske Øer er der en fortælling om, at Danmark var en af de mest grusomme slavenationer, mens herhjemme tror mange, at vi ikke var så slemme. Vi var jo de første til at forbyde slavehandlen! I dag sælges Dansk Vestindien som en paradisdestination for danske turister, men hvad er egentlig den danske arv, og hvad betyder det for befolkningen, at vi solgte dem til USA, uden at spørge dem i 1917?

2522-076

Bayeuxtapetet – en broderet krønike fra 1000-tallet om normannernes triumf

— **TID:** 27/9, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Lise Gjedssø Bertelsen, ph.d. i arkæologi, Frank Skaarup Hansen, falkoner

Bayeuxtapetet i Normandiet er et fornemt kunsværk, et historisk dokument, en raffineret broderet tegneserie og et stykke imponerende politisk propaganda, arrangeret som et elegant drama om svig og straf. Den store billedberetning er normannernes triumf-Wberetning, et moralsk drama om det storpolitiske magtspil i England og Normandiet, der ledte frem til hertug Vilhelm af Normandiets invasion af England og hans sejr i slaget ved Hastings den 14. oktober 1066 over kong Harald 2. Godwinson af England. Kristendommen er nærværende hele tapetet igennem. Kostbare falke og hunde stod i høj kurs hos tidens konger og andre magthavere og blev anvendt som gaver indflydelsesrige personer imellem, hvilket ikke mindst falkene i Bayeux-tapetets hovedfrise er fornemme eksempler på. Værdifulde falke og hunde signalerede høj økonomisk og politisk social status i vikingetiden. Der medbringes en levende falk. Se dagsprogrammet på holdet på hjemmesiden.

2522-137

Argumenter imod kvinder

— **TID:** 29/9, 1 mandag, kl. 17.00-18.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Birgitte Possing, professor emerita i historie og antropologi

I 'Argumenter imod kvinder – fra demokratiets barndom til i dag' fortæller tidligere professor Birgitte Possing om den håndfaste og dog uhåndterbare mentale tradition for at nedgøre talentfulde kvinder i det politiske liv, i erhvervslivet, i den videnskabelige verden, i sporten, i kirken, i medierne og på den kulturelle scene. I analysen skal vi dykke ned i en overflod af citater fra 175 års Danmarkshistorie, og vi vil her især fokusere på spørgsmålet: Hvad stiller vi op med denne tradition i dag og i fremtiden? Birgitte Possing (f. 1952) er professor emerita i historie og antropologi. Hun er forfatter til værker om ikoner i dansk og europæisk kulturhistorie fra Natalie Zahle over Henrik Ibsen til Clara Zetkin. Hun har bidraget til kunsten at skrive biografi på flere sprog og er højt anerkendt i nordiske og globale forskernetværk, senest for værker om sammenhængen mellem biografi, køn og historie. Hun var medinitiativtager og -forfatter til Dansk Kvindebiografisk Leksikon med ca. 1900 nye portrætter af fremtrædende danske kvinder.

2522-096

Grønland i 1.000 år – geografi, samfund og identitet

— **TID:** 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Bent Nielsen, ph.d., seniorforsker

Grønlands historie er lang og omskiftelig. Det er en historie om immigration fra Nordamerika og ekspeditioner fra Skandinavien, om kultursammenstød og identitet, eventyrlyst, kolonistyre og kamp for selvstændighed. Denne dag belyser vi en række af de mest betydningsfulde begivenheder og udviklinger i de seneste 1.000 års historie og forsøger at give svar på, hvordan landet blev til det, vi kender i dag. Der bliver stillet skarpt på Thule-kulturens indvandring i Nordgrønland omkring år 1000, omtrent samtidig med nordboernes indvandring fra Skandinavien til Sydgrønland. Med Danmark-Ekspeditionen i 1906-08 blev den sidste hvide plet på Grønlandskortet kortlagt. Allerede i 1860'erne fik den grønlandske befolkning lokalt selvstyre, men der skulle gå godt 100 år, inden Grønland i 1979 opnåede Hjemmestyre og i 2009 Selvstyre. I dag har Grønland sit eget universitet, som har overtaget store dele af forskningen i landet og oplæring af kommende forskere.

i weekenden

2522-160

Kvinder under besættelsen

— **TID:** 11/11, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr.,
studerende 0 kr.
UNDERVISER: Helle Juhl,
journalist, cand.public.

De fleste bøger om 2. Verdenskrig handler om mænd. Det skyldes ikke, at krigens kvinder spillede en ubetydelig rolle. Den var bare mindre synlig. De gav husly til eftersøgte, trøstede og ydede omsorg, når mænd, kærester og sønner blev taget, gik med illegale blade og klarede sig uden forsørger, når de blev nødt til det. For nogle af kvinderne åbnede krigen for en uvant selvstændighed, mens andre måtte lide de største tab. I forelæsningen, der er baseret på bogen 'Krig & kvindeliv' (Lindhardt og Ringhoff, 2024), udfolder journalist og cand.public. Helle Juhl en række kvindeskæbner, som gør krigens kvinder mere synlige for os i eftertiden.

2522-103

Den danske riddertid

— **TID:** 19/11, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Hans Bonde,
professor emeritus, dr.phil.

Den danske middelalder var en riddertid med borge med riddersale og med en ridderlitteratur, der hyldede ridderen og hans udvalgte, men uopnåelige dame. Gennem ridderskabet blev konge og aristokrati svejset sammen – med kongen som den første blandt ligemænd. I ridderordener knyttedes rigets magtelite sammen med kongen ud fra fælles æresbegreber og ritualer. Tildeling af ridderslag i domkirken og stor-slæde ridderspil, hvor modstandere med lanser forsøgte at styrte hinanden af sadlen, indgik centralt i kroninger og kongelige bryllupper. Efterhånden fik ridderspillene faste regler, ens baner og fair dommere, hvorved de medvirkede til en civilisering af ridderstanden. Udenrigspolitisk blev ridderspil en drivkraft i udviklingen af et dansk diplomati, der bidrog til at knytte landet tættere til Europa og til at konsolidere Danmark som stat. WForelæsningen bygger på professor emeritus Hans Bondes bog 'Den Danske Riddertid' (Aarhus Universitetsforlag, 2025).

2522-070

De tyske flygtninge og Danmarks største flygtningelejr

— **TID:** 19/11, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør

I maj 1945 var 2. Verdenskrig forbi i Europa, og en helt ny verden skulle rejse sig. Krigen havde sendt millioner af mennesker på flugt. For ca. 250.000 af dem var flugten endt i det besatte Danmark, hvor de efter befrielsen blev interneret i lejre. Den største af disse var Oksbøllejren, der husede omkring 36.000 tyske flygtninge og en overgang var Danmarks femtestørste by. Vi fortæller her historien om de mere end 200.000 tyske flygtninge i Danmark i årene 1945-49. Om flugten, opholdet i Danmark og hjemkomsten til det delte Tyskland. Hvorfor kom flygtningene, hvor kom de fra, og hvordan løste de danske myndigheder opgaven? Vi ser også på skabelsen af det nye museum 'FLUGT' i det gamle lejrområde i Oksbøl, der åbnede i 2022 med en museumsbygning tegnet af BIG – Bjarke Ingels Group. OBS! Forelæsningen finder ikke sted på museet, men på Syddansk Universitet i Kolding. I forlængelse af forelæsningen er der arrangeret særvisning i Oksbøllejren den 22. november, hvor der vil være mulighed for at se lidt nærmere på det nye museum og besøge flygtningekirkegården. Tilmelding er nødvendig og kan købes separat. Find information ved tilmelding.

2523-168 (enkeltværelse) og 2523-170 (dobbeltværelse)

Badehotellernes historie

— **TID:** Torsdag 9/10 og fredag 10/10
PRIS: Enkeltværelse: 3600 kr. Dobbeltværelse: 6700 kr. Priserne er inkl. frokost torsdag inkl. 1 genstand/sodavand, eftermiddagskaffe med kage, aftensmad inkl. 1 genstand/sodavand, overnatning, morgenmad fredag samt kaffe, te, isvand og frugt i dagens løb. Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.
STED: Hjerting Badehotel, Strandpromenaden 1
TILMELDINGSFRIST: 25/9

De danske badehoteller står for mange som en traditionsrig institution, der symboliserer noget særligt dansk. Vi forbinder dem med sommer, god mad, den smukke danske natur og fællesskab. Serien 'Badehotellet' har kun forøget danskernes interesse for historien, kulturen og menneskene, der tager ophold på hotellerne ved havet. I to dage i oktober rykker Folkeuniversitetet derfor til Hjerting Badehotel i Esbjerg, hvor der bliver fuld fokus på kunsten, historien, musikken, litteraturen og ikke mindst maden, som vi forbinder med de danske badehoteller.

Program

Torsdag 09/10:
11.00-11.45: Ankomst og indkvartering
12.00-13.00: Frokost med velkomst og historier fra Hjerting Badehotel
13.00-14.45: Esbjerg som fiskeri- og søfartsby.
Søren Byskov, museumsinspektør
15.00-15.30: Kaffe og kage
16.30-18.00: Om 'Badehotellets' charme.
Gunhild Moltesen Agger, professor emerita i dansk mediehistorie, Aalborg Universitet
18.30-20.30: Aftensmad
20.30: Musikken fra 'Badehotellet'.
Halfdan E., musiker og filmkomponist

Fredag 10/10:
7.30: Mulighed for morgendyp på stranden på egen hånd
8.00-09.15: Morgenmad
9.30-11.00: Landbokulturen i og omkring Esbjerg.
Johs Nørregaard Frandsen, professor emeritus, projektleder for Danske Digtertruter, Syddansk Universitet

Kunst, arkitektur & design

2522-172

Creme de la creme – højdepunkter i nutidsmaleri

— **TID:** 2/9, 7 tirsdage, kl. 18.55-20.40 (forelæsningsrækken ligger hver anden tirsdag. OBS: ingen forelæsning d. 30/9 og d. 4/11)
PRIS: 950 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Mathilde Teglgård Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie

Mennesker har malet i mindst 30.000 år. På mure, metal, træ, lærred og andet har de fortalt historier og udtrykt tanker, ideer og drømme. Glæd dig til syv aftener, hvor du bliver præsenteret for noget af det bedste indenfor vor tids maleri. Hver gang går vi i dybden med én kunstner, og undervejs trækker vi tråde til for- og samtidens malerkunst. Du kommer til at opleve maleri med mangfoldige udtryk og tematikker, og du er garanteret visuel og intellektuel stimulans.

02/09: David Hockney (f. 1937, England).
16/09: Marlene Dumas (f. 1953, Sydafrika).
07/10: Michael Kvium (f. 1955, Danmark).
21/10: Karry James Marshall (f. 1955, USA).
11/11: Mamma Andersson (f. 1962, Sverige).
25/11: Liu Xiaodong (f. 1963, Kina).
09/12: Cecily Brown (f. 1969, England).

2522-045

Turen går til Berlin

— **TID:** 23/9, 3 tirsdage, kl. 18.30-20.15
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.

Vi går tæt på Berlins omtumlede tilværelse i det 20. århundrede med blik til århundrederne før og efter. 1900-tallets Berlin er i konstant forvandling: De brølende 1920'eres kreative løsslupenhed, som senere blev trampet ned af nazisternes støvler, Berlin som magtcentrum i Det Tredje Rige, byens deling under Den Kolde Krig, Murens fald og genforening, fulgt af en ny blomstringstid. Få indblik i en by, der historisk, kunstnerisk og arkitektonisk har haft stor indflydelse på resten af verden i forskellige perioder – og få endnu mere ud af det, du ser, næste gang du går rundt i Berlins gader og besøger byens museer.

23/09: Berlins arkitektur. Hans Christian Post, ekstern lektor, Syddansk Universitet og filminstruktør
30/09: Berlins historie. Martin Amitsbøll Husted, cand.mag. i filosofi, samfundsfag og historie
07/10: Kunst i Berlin. Emilie Engbirk, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling

2522-012

Maleren, der trådte ved siden af – nyt lys på Nolde og hans billeder

— **TID:** 4/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Hans-Christian Davidsen, forfatter og kulturredaktør, Flensborg Avis

Det var ikke Emil Nolde, der pyntede på sin egen biografi. Det var nogle af de personer, der på Nolde-museet i Sydslesvig forvaltede hans kunstneriske arv. Når det hedder sig, at Nolde af nazisterne blev stemplet som "entartet" (degenereret), er det en selektiv omgang med sandheden, hvor noget ganske væsentligt blev udeladt. Vi bør derfor se på en stor del af Noldes produktion med nye briller, ikke mindst hans billeder fra perioden 1933 til 1945. I denne periode ændrede Nolde sit motivvalg radikalt. Hans Christian Davidsen er forfatter til bogen 'Nolde – Maleren, der trådte ved siden af'. Han punkterer de myter, der lag for lag blev lagt på Nolde-fortællingen efter 1945 – og skriver om, hvor vanskeligt det i årtier var at afdække dem, når arkiverne på Nolde-museet var lukkede for offentligheden.

2522-198

Særomvisning

Oplev Trapholt: Kroppen i rummet

— **TID:** 8/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.45
PRIS: 200 kr. ekskl. entré til Trapholt. Klub Trapholt: 100 kr. inkl. entré til Trapholt.
STED: Trapholt, Æblehaven 23
UNDERVISER: Stine Louring, antropolog og ph.d. i lysdesign

Hvad gør kroppen i rummet? Og hvad gør rummet ved kroppen? Stine Louring er uddannet antropolog og ph.d. i lysdesign. I sin forskning undersøger hun, hvordan mennesker sanser og fornemmer arkitektoniske elementer såsom lys med vores krop, og hvordan dette har betydning for vores følelsesmæssige tilstande og kropslige bevægelser i rum. I sin forskning kobler Stine Louring ofte bevidsthedsmæssige og neurofysiologiske perspektiver og trækker på inspiration fra havdyrenes verden og deres mangfoldige måder at sanse og navigere på i deres omgivelser. Undervejs i arrangementet på Trapholt skal deltagerne opleve udstillingen FEEL ME, hvor der er indlagt korte Slow Looking-øvelser. Slow Looking er metoder til fordybelse i kunstværker.

2522-031

Den svære kunst? Om tolkning af billeder – gåder, grin & gætværk

— **TID:** 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
UNDERVERISER: Flemming Friborg Jensen,
 fhv. direktør for Ny Carlsberg Glyptotek,
 postdoc, MA Flemming Friborg, CBS

Kunst er populært som aldrig før, men mange har stadig den fornemmelse, at nutidskunst er for de få – svært tilgængelig, elitær, en lukket klub. Det er både sandt og usandt – og bestemt ikke et nyt fænomen. Vi kigger på en række aktuelle kunstneres arbejder og deres mulige tolkninger, men også på, hvor vanskeligt publikum havde det med topnavne som Picasso, Lundstrøm og Jorn i deres egen samtid. Endelig bliver det afsløret, at selv de gamle mestres kunst kunne være yderst gådefuld (og er det endnu i dag).

2522-098

Hvad er godt design?

i weekenden

— **TID:** Lørdag 15/11 og søndag 16/11, kl. 10.00-14.00
PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.
UNDERVERISER: Sisse Tanderup, ekstern lektor, postdoc ved Syddansk Universitet

Hvilke tanker og processer er nødvendige, for at noget bliver en klassiker? Det skal handle om designere, kunstnere og arkitekter som Le Corbusier, Paul Cézanne, Børge Mogensen, Aldo Rossi og Olafur Eliasson og de skoler, ismer og miljøer, der har været definerende for, hvad, vi alle er enige om, er godt design. Dyk ned i designhistorien, og få et nyt blik på dine omgivelser og hverdagens ting som både praktiske brugsgenstande og en afspejling af, hvem du er – eller gerne vil være.

ER DU TILMELDT FOLKEUNIVERSITETETS NYHEDSBREV?

Hvert kvartal trækker vi lod
blandt alle abonnenter om et
gavekort til Folkeuniversitetet.
Læs mere og tilmeld dig på
fuodense.dk/nyhedsbrev

2521-009 (to personer i dobbeltværelse)

2521-178 (én person i dobbeltværelse)

Kunstweekend på Broholm Slot

— **TID:** Lørdag 11/10 og søndag 12/10
PRIS: 3760 kr. inkl. frokost lørdag inkl. 1 genstand/sodavand, eftermiddagskaffe med kage, aftensmad inkl. 1 genstand/sodavand, overnatning, morgenmad søndag samt kaffe, te, isvand og frugt i løbet af begge dage.
 Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.
STED: Broholm Slot, Broholmsvej 32
UNDERVERISER: Mathilde Teglgård Nielsen,
 cand.mag. i kunsthistorie
TILMELDINGSFRIST: 28/8

De ældste hulemalerier bevidner, at mennesker altid har været kaldet til at gengive mennesker. Tag med på et slotsoophold, hvor vi går i dybden med menneskeskildringer fra antikken og frem til i dag. Vi betragter menneskefigurer i alverdens stillinger og bevægelser. Vi ser tilstedevær og fravær af mennesker i særlige former, faconer og farver. Vi ser, hvordan menneskefiguren kan idealiseres, typificeres, individualiseres, karikeres, abstraheres, deformeres og fragmenteres – og afspejler samtidens syn på mennesket og dets stilling i verden. Kunstnere bruger menneskefremstillingen til at fortælle historier, portrætter, undersøge menneskelivets vilkår, lave formelle eksperimenter og meget andet. Broholm slotshotel er en oase af naturskønhed og kulturel rigdom, som danner de bedste rammer om vores forelæsninger, måltider og pauser.

med
spisning

Program

Lørdag 11/10: Menneskefiguren fra antikken til 1880'erne

Vi oplever værker af blandt andre Polykleitos, Praxiteles, Donatello, Michelangelo, El Greco, Caravaggio, Rubens, Ingres, Vigée Le Brun, Manet, Morisot og Degas.

11.30-12.00: Ankomst og indkvartering
 12.00-13.00: Frokost med velkomst
 13.00-14.45: Kunstforelæsning
 15.00-15.30: Kaffe og kage
 16.30-18.00: Kunstforelæsning
 18.30-20.00: Aftensmad

Søndag 12/10: Menneskefiguren fra 1890'erne og frem til i dag

Blandt dagens kunstnere er: Kollwitz, Shiele, Modigliani, Cahun, Giacometti, Kahlo, Lempicka, Bacon, Freud, Saville, Sherman, Opie og Mutu.

8.00-09.15: Morgenmad
 9.30-11.00: Kunstforelæsning
 11.00-11.30: Kaffe
 11.45-13.30: Kunstforelæsning
 13.30-14.00: Frokost – farvel og tak for denne gang

Litteratur, film & musik

i dagtimerne

2522-018

Musikkens mesterværker

— **TID:** 22/8, 5 fredage, kl. 10.30-12.15
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4
UNDERVISER: Leif V. S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Sammen med Leif V. S. Balthzersen dykker vi ned i nogle spændende musikværker. Her er musikalske årstidsbilleder, som har fået hitstatus, en forårssymfoni, farvestrålende tjekkisk modernisme, virtuos klavermusik og en af verdens mest berømte operaer. Nyd at kunne fordybe dig i ét værk ad gangen og få samtidig en introduktion til gængse musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Du bliver rustet til at få endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om det er et nyt værk, du kaster dig over, eller om du genhører et af disse udvalgte værker. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd. OBS: Der er ingen undervisning d. 29/8 og 5/9.

22/08: Beethoven: 'Klaverkoncert nr. 3'.
12/09: Ravel: 'To klaverkoncerter'.
19/09: Carl Nielsen: 'Fynsk forår & Helios-ouverturen'.
26/09: Charles Ives: 'Tre orkesterværker'.
03/10: Musorgskij: 'Udstillingsbilleder'.

2522-142

Det europæiske DNA – i kunst, litteratur og musik

— **TID:** 4/9, 1 torsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4
UNDERVISER: Søren Schauser, lektor på Det Kgl. Danske Musikkon-servatorium og kendt fra 'Den Klassiske Musikquiz' på DR2

Søren Schauser, landskendt fra seersuccesen 'Den klassiske musikquiz' på DR2, søger denne eftermiddag 'det særligt europæiske' ved at dykke ned i musik, litteratur og billedkunst fra de seneste mange århundre- ders europæiske kulturhistorie. Hvilken idé har alt europæisk til fæl- les? Flygter vi – via kunsten – til alternative virkeligheder ved mødet med verdens udfordringer? Skaber vi en fiktion, der minder om den virkelige verdens konflikter – bare i en forenklet og derfor lidt mere løselig form? Og hvis ja, hvordan kommer det så til udtryk i praksis: i musikken, kunsten og litteraturen? Oplev Søren Schauser dykke ned i europæisk kulturhistorie.

2522-022

Nobelpristageren Bob Dylan gennem 60 år

— **TID:** 9/9, 1 tirsdag, kl. 17.00-18.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4
UNDERVISER: Espen Strunk, cand.mag. i litteraturhistorie, forfatter og musikjournalist

Det er næppe muligt at overvurdere den betydning, ameri- kanske Robert A. Zimmermann – alias Bob Dylan – har haft for populærmusikken de seneste halvtreds år. Det var Dylan, som med pladerne 'Bringing it All Back Home' og 'Highway 61 Revisited' i '65 viste, at rockens simple formsprog kunne kom- bineres med vildtvoksende, billedrige og intellektuelt udfor- drende tekster – og rockmusikken har aldrig været den sam- me siden. Siden har Dylan udgivet knap tredive studieplader – inklusive et kreativt klimaks i midten af halvfjerdserne. Sidst- nævnte vil være blandt nedslagspunkterne, når vi inviterer på et strejftog i Dylans enestående værk og karriere. Og så skal vi naturligvis tale om livekunstneren Dylan, som har besøgt Dan- mark utallige gange gennem sin lange karriere – og som Espen Strunk har fulgt tæt de sidste to årtier.

"Litteraturen er noget,
der findes mellem
læserne, forfatterne
og forskerne".

Mød Anne-Marie Mai. Se s. 15.

2522-024

En rundtur i dansk litteratur

— **TID:** 24/9, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet

Der skrives nærmest ubegribeligt meget god litteratur på dansk. Forfattere har i det sidste halve århundrede forsynet læserne med mange hyldemeter af skønne bøger. Kirsten Thorup og Ida Jessen er bestsellere sammen med nye forfattere som Olga Ravn og Glenn Bech. Der udgives faktisk stadig flere titler – siden 2010 er antallet af nye skønlitterære udgivelser forøget med 74 %. Men det kan være vanskeligt at finde vej mellem de høje bjerge af bøger. Heldigvis kan du komme på tur rundt i det danske litteraturland med litteraturprofessor Anne-Marie Mai fra SDU. Anne-Marie Mai peger i denne forelæsning på centrale tendenser og giver læsetips. Forelæsningen bygger på hendes bog 'Litteraturland. En GPS' (2022).

2522-138

Hvorfor er dansk verdens bedste sprog?

— **TID:** 6/10, 1 mandag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Rasmus Gudmundsen Bjørn, forskningsfuldmægtig, ph.d.

Vi danskere har travlt med at undskylde vores sprog. Det er for svært at sige "rødgrød med fløde", synes turisterne. Undskyld. Stavningen er helt umulig, tegnsætningen endnu værre. Der mangler danske ord for de mest elementære ting, "maile", "date", "downloade", "mobilpay'e". Nordmænd og svenskere synes, at dansk lyder som en halsbetændelse. Men nu kan det være nok. Sandheden må frem. Dansk er ikke bare smukt og præcist, det er i virkeligheden det mest raffinerede sprog af dem alle. Kom og hør hvorfor.

2522-049

Danskrockens mesterværker

— **TID:** 28/10, 6 tirsdage, kl. 17.00-18.45
PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.
STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4
UNDERVISER: Espen Strunk, cand.mag. i litteraturhistorie, forfatter og musikjournalist

Det store
overblik

Rocklyrikken, som distinkt, kulturel udtryksform, kom til landet med Bob Dylans allerførste, danske koncert i foråret 1966. Året efter udgav Steppeulvene deres første og eneste album, Hip – og over de følgende 15-20 år udkom en række store, danske rockalbum, som på hver deres måde fortæller om en enestående epoke i nyere dansk kulturhistorie. Espen Strunk har håndplukket seks hovedværker, og der er lagt op til en regulær 'tour de force' gennem dansk rocks guldalder, hvor vi kommer forbi Steppeulvene, The Savage Rose, Niels Skousen, Røde mor og Gasolin. Espen Strunk er cand.mag. i litteraturhistorie og musikjournalist. Han har skrevet en række bøger om nyere, dansk musikhistorie. Strunk har interviewet en lang række af dansk rockhistories nøglefigurer – fra Peter Belli, Sebastian, Povl Dissing og Troels Trier til Annisette Koppel, Søren Berlev, Niels Skousen og Steen Jørgensen. OBS! Der er ingen forelæsning tirsdag 4/11!

28/10: Sebastian: 'Tiderne Skifter' (1979).
11/11: Steppeulvene: 'Hip' (1967).
18/11: The Savage Rose: 'In the Plain' (1968).
25/11: Niels Skousen: 'Herfra hvor vi Står' (1971).
02/12: Røde Mor: 'Grillbaren' (1973).
09/12: Gasolin: 'Efter endnu en dag' (1976).

2522-054

Hvordan får vi mere ud af litteratur?

— **TID:** 6/12, 1 lørdag, kl. 10.15-14.15
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
STED: Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4
UNDERVISER: Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet, Peter Simonsen, professor, ph.d. i litteratur, Syddansk Universitet

Hvad er det særlige, litteraturen har at tilbyde os? Hvad optager os, når vi læser? Får vi det hele med, og bliver vi sunde af at læse? Meningen med denne dag er at skærpe vores udbytte, når vi læser. Vi sætter fokus på litteraturens forskellige måder at rive os med på, at lege med os, drille os, og udvide vores horisont. Det er et emne, der har optaget sindene fra Aristoteles til vore dage. Vi vil både se på, hvad litteratur har til fælles med anden kunst, med psykologi og filosofi m.m., og vi vil se på, hvad der er dens helt særlige udtryksmåde. I centrum står litteraturen som fiktion, som samfundskritik, som fortælling, som sprog billeder, som drama – fra den sproglige leg til den dybe livstolkning. En vifte af gode tekster bliver foldet ud og bliver suppleret med billeder og videoeksempler fra film, skuespil osv. Bliv underholdt og stimuleret til videre læsning.

Vi serverer en gratis kop kaffe/te pr. person ved undervisning på Syddansk Universitet. Medbring gerne egen kop. Du kan købe 3 stk. chokolade for 10 kr.

Praktiske oplysninger

TILMELDING

Tilmeld dig på fuodense.dk/kolding, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller MobilePay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder din tilmelding, kan du få det indbetalte beløb refunderet fra trukket et ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart.

INFOTAVLE

Tjek den nye manuelle infotavle i forhallen, hvorpå der skrives dagens information om hold, tidspunkter og lokaler.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuodense.dk/kolding og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

MAD OG DRIKKE

Vi serverer en kop gratis kaffe/te pr. person ved forelæsninger på SDU. Hvis du medbringer din egen kop, så passer vi på miljøet sammen. Du kan købe tre stk. chokolade for 10 kr. Du er velkommen til selv at medbringe mad og drikke på alle hold. Der er ikke mulighed for at købe mad på universitetet hverdage efter kl. 14 og i weekender.

FOTOS OG ILLUSTRATIONER

Foto s. 1: Kirstine Mengel
Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret. Det er udelukkende på forelæserens initiativ, at slides bliver sendt ud.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket og EU-Blomsten). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

RABATTER

Studerende

Studerende kan deltage gratis. Det gælder hold, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet, og hvor der ikke er et begrænset antal pladser til rådighed.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til udvalgte hold, hvor bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50 % rabat på Folkeuniversitetet i Kolding.

Klub Trapholt medlemmer kan deltage i hold på Trapholt med 50% rabat på prisen.

Kontakt sekretariatet på fu@fuosdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Virksomhedsaftaler

Vil du give medarbejderne i din virksomhed kompetenceudvikling, læring og en god oplevelse på Folkeuniversitetet? Kontakt os og hør mere om muligheden for en virksomhedsaftale.

FØLG MED PÅ FACEBOOK

[facebook.com/
KoldingFolkeuniversitet](https://facebook.com/KoldingFolkeuniversitet)

